FÖRSTAINSTANSRÄTTENS BESLUT (andra avdelningen)
den 22 juli 2005 *

I mål T-376/04,

Polyelectrolyte Producers Group, Bryssel (Belgien), företrädd av advokaterna K. Van Maldegem och C. Mereu,

sökande,

mot

Europeiska unionens råd, företrätt av J.-P. Hix och B. Hoff-Nielsen, båda i egenskap av ombud,

och

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av J. Forman och M. Wilderspin, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

* Rättegångsspråk: engelska.

angående en talan om ogiltigförklaring av svarandenas rättsakter varigenom Konungariket Norge tillåts att tillämpa strängare koncentrationsgränser för akrylamid än dem som är tillämpliga i Europeiska gemenskapen och som anges i Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 59/2004 av den 26 april 2004 om ändring av bilaga II (Tekniska föreskrifter, standarder, provning och certifiering) till EES-avtalet (EUT L 277, s. 30) och om ogiltigförklaring av gemenskapens ståndpunkt avseende detta beslut,

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (andra avdelningen)

sammansatt av ordföranden J. Pirrung samt domarna N.J. Forwood och S. Papasavvas,

justitiesekreterare: H. Jung,

följande

Beslut

Tillämpliga bestämmelser

Gemenskapsbestämmelserna

1 I rådets direktiv 67/548/EEG av den 27 juni 1967 om tillnärmning av lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga ämnen (EGT 196, s. 1; svensk specialutgåva, område 15, volym 1, s. 19), i dess lydelse

efter ändring för sjunde gången genom rådets direktiv 92/32/EEG av den 30 april 1992 (EGT L 154, s. 1; svensk specialutgåva, område 13, volym 23, s. 17), fastställs regler för saluföring av vissa "ämnen", vilka definieras som "kemiska grundämnen och deras föreningar i naturlig eller framställd form, inklusive eventuella tillsatser nödvändiga för att bevara produkternas stabilitet och eventuella föroreningar som härrör från tillverkningsprocessen, men exklusive eventuella lösningsmedel som kan avskiljas utan att detta påverkar ämnets stabilitet eller ändrar dess sammansättning".

2 Sedan antagandet har direktiv 67/548 ändrats vid ett flertal tillfällen och senast genom kommissionens direktiv 2004/73/EG av den 29 april 2004 om anpassning till tekniska framsteg för 29:e gången av direktiv 67/548 (EUT L 152, s. 1). I artikel 4 i direktiv 67/548, i dess ändrade lydelse, föreskrivs att ämnen skall klassificeras på grundval av sina inneboende egenskaper enligt de i artikel 2.2 i direktivet fastställda kategorierna. Bilaga I till direktiv 67/548 innehåller en förteckning över farliga ämnen samt uppgifter om klassificering och märkning av respektive ämne. Akrylamid har i bilaga I till detta direktiv klassificerats som cancerframkallande ämne i kategori 2, mutagent ämne i kategori 2 och giftigt ämne, men någon koncentrationsgräns har inte fastställts.

3 Kemiska preparat, vilka definieras som blandningar av kemiska ämnen, regleras i Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/45/EG av den 31 maj 1999 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga preparat (EGT L 200, s. 1). Direktivet har ersatt rådets direktiv 88/379/EEG av den 7 juni 1988 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om klassificering, förpackning och märkning av farliga preparat (beredningar) (EGT L 187, s. 14; svensk specialutgåva, område 13, volym 17, s. 84). I punkt 7.1 i del A i bilaga II till direktiv 1999/45 fastställs en koncentrationsgräns på 0,1 procent för cancerframkallande ämnen i kategori 2.

4 Det följer av direktiv 67/548, i dess ändrade lydelse, att akrylamid har ansetts vara ett cancerframkallande ämne i kategori 2 som föranleder måttlig oro beträffande dess farlighet, utan att det är nödvändigt att fastställa värden för särskilda koncentrationsgränser.

Bestämmelserna i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

5 I avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EGT L 1, 1994, s. 3, nedan kallat EES-avtalet), vilket undertecknades den 2 maj 1992 av Europeiska gemenskapens medlemsstater och medlemsländerna i Europeiska frihandelssammanslutningen (EFTA), föreskrivs en möjlighet att göra undantag från bestämmelserna i direktiven 67/548 och 88/379. Det anges nämligen i punkt 1 i kapitel XV i bilaga II till EES-avtalet att de avtalsslutande parterna "är överens om målsättningen att bestämmelserna i gemenskapens rättsakter om farliga ämnen och preparat skall tillämpas från den 1 januari 1995" och att "[s]om en följd av det samarbete som skall påbörjas vid undertecknandet av detta avtal för att lösa återstående problem, skall en översyn av situationen äga rum". I samma bestämmelse anges att "[o]m ett EFTA-land finner att det behöver göra undantag från gemenskapens rättsakter om klassificering och märkning skall dessa inte gälla det landet såvida inte Gemensamma EES-kommittén kommer överens om en annan lösning".

6 Gemensamma EES-kommittén (nedan kallad Gemensamma kommittén) är ett organ som bildades inom ramen för EES-avtalet och som består av företrädare för de avtalsslutande parterna. Enligt artikel 92.1 i EES-avtalet skall Gemensamma kommittén säkerställa att avtalet genomförs på ett effektivt sätt.

7 Enligt artikel 93.2 i EES-avtalet skall Gemensamma kommittén fatta beslut genom överenskommelse mellan å ena sidan gemenskapen och å andra sidan EFTA-staterna, som talar med en röst. Gemenskapens ståndpunkt bestäms i enlighet med rådets förordning (EG) nr 2894/94 av den 28 november 1994 om formerna för genomförandet av EES-avtalet (EGT L 305, s. 6; svensk specialutgåva, område 11, volym 33, s. 81).

8 I artikel 1.2 i nämnda förordning anges att kommissionen skall besluta om gemenskapens ståndpunkt vid sådana beslut i Gemensamma kommittén som endast

utsträcker rättsakter i gemenskapslagstiftningen till att även gälla EES, eventuellt efter nödvändiga tekniska anpassningar. I artikel 1.3 i förordning nr 2894/94 föreskrivs att vid andra beslut i Gemensamma kommittén skall rådet, på förslag från kommissionen, besluta om gemenskapens ståndpunkt enligt följande:

"a) Då gemenskapens ståndpunkt skall fastställas i fråga om beslut i Gemensamma ...kommittén om att utsträcka gemenskapsrättsakter till att även gälla EES och samtidigt införa ändringar som går utöver rent tekniska anpassningar, skall rådet besluta med den majoritet som fastställs i den bestämmelse som antagits som rättsligt underlag för den aktuella rättsakten.

b) Då gemenskapens ståndpunkt skall fastställas i fråga om andra beslut i Gemensamma ...kommittén än sådana som gäller att en gemenskapsrättsakt skall utsträckas till att även gälla EES, skall rådet besluta

— med enkel majoritet, om det beslut som Gemensamma ...kommittén avser att fatta gäller denna kommittés arbetsordning eller en procedurfråga,

— med kvalificerad majoritet, om det beslut som Gemensamma ...kommittén avser att fatta berör ett område där sådan majoritet krävs för antagandet av interna bestämmelser,

— med enhällighet i alla övriga fall."

9 I artikel 104 i EES-avtalet föreskrivs att beslut som fattas av Gemensamma kommittén skall, om inte annat anges däri, vara bindande för de avtalsslutande parterna. De avtalsslutande parterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa beslutens genomförande och tillämpning.

10 På grundval av Gemensamma kommitténs gemensamma förklaring från år 1995 angående bilaga II, kapitel XV i EES-avtalet om översynsklausuler inom området farliga ämnen (EGT C 6, 1996, s. 7), erhöll Konungariket Norge undantag från direktiv 67/548. Det framgår nämligen av bilaga II till 1995 års gemensamma förklaring dels att Konungariket Norge kan begära att en annan klassificering eller märkning eller andra särskilda koncentrationsgränser skall gälla för de ämnen som anges i punkt 1 a i, dels att kriterierna för klassificering och märkning av cancerframkallande ämnen som anges i punkt 4.2.1 i bilaga VI till direktiv 67/548 inte är tillämpliga på Konungariket Norge, vilket kan tillämpa andra kriterier för klassificering. Akrylamid hör inte till de ämnen för vilka Konungariket Norge har erhållit undantag från direktiv 67/548.

11 1995 års gemensamma förklaring har ersatts av den gemensamma förklaring som antogs vid Gemensamma kommitténs 62:a möte den 26 mars 1999 (EGT C 185, s. 6). Den förteckning över ämnen som avses i punkt 1 a ii, i bilaga II till 1995 års gemensamma förklaring, har ändrats, utan att dock inkludera akrylamid i den förteckning över ämnen i fråga om vilka Konungariket Norge kunde uppställa andra koncentrationsgränser än dem som föreskrivs i gemenskapslagstiftningen. Genom att Konungariket Norge enligt 1999 års gemensamma förklaring har tillåtits att anta andra bestämmelser i fråga om orenheter har emellertid undantaget som föreskrevs i 1995 års gemensamma förklaring utvidgats och denna stat har därigenom tillåtits att fastställa lägre koncentrationsgränser för akrylamid i egenskap av orenhet. Följaktligen hade Konungariket Norge möjlighet att klassificera polyakrylamid som cancerframkallande, om akrylamidkoncentrationen uppgick till eller översteg de koncentrationsgränser som föreskrivs i norsk lagstiftning, i förevarande fall 0,01 procent av vikten.

Bakgrund till tvisten

12 Den 24 februari 2004 lade kommissionen fram ett förslag till rådet om att anta utkastet till Gemensamma kommitténs beslut om ändring av bilaga II till EES-avtalet. Rådet godtog förslaget den 1 april 2004. Utkastet till gemensam ståndpunkt medför ändring av texten rörande direktiv 67/548 i kapitel XV i bilaga II till EES-avtalet. Gemenskapens slutliga ståndpunkt presenterades för Gemensamma kommittén den 23 april 2004. Den 26 april 2004 antog Gemensamma kommittén beslut nr 59/2004 om ändring av bilaga II (Tekniska föreskrifter, standarder, provning och certifiering) till EES-avtalet (EUT L 277, s. 30).

13 Genom beslutet infördes ett uttryckligt undantag från artikel 30 i direktiv 67/548 när det gäller kraven för klassificering, märkning eller särskilda koncentrationsgränser för akrylamid. I punkt 1.2 d i, i bilaga I till beslutet, föreskrivs följande:

"Följande bestämmelser skall inte gälla för Norge:

i) Artikel 30, jämförd med artiklarna 4 och 5, när det gäller kraven för klassificering, märkning eller särskilda koncentrationsgränser för de ämnen eller ämnesgrupper, förtecknade i bilaga I till direktivet ... Norge kan begära att en annan klassificering eller märkning eller andra särskilda koncentrationsgränser skall gälla för dessa ämnen ..."

14 Akrylamid hör till de ämnen i fråga om vilka Norge får avvika från nämnda bestämmelser.

Förfarandet och parternas yrkanden

15 Sökanden, en europeisk ekonomisk intressesammanslutning som företräder producenter av koaguleringsmedel och syntetiska flockningsmedel vars huvudsakliga beståndsdel är polyakrylamid, en polymer baserad på akrylamid, har väckt förevarande talan genom ansökan som registrerades vid förstainstansrättens kansli den 17 september 2004.

16 Genom handlingar som inkom till förstainstansrättens kansli den 22 november 2004 och den 13 december 2004 har kommissionen och rådet framställt en invändning om rättegångshinder enligt artikel 114.1 i förstainstansrättens rättegångsregler.

17 Genom handling som inkom till förstainstansrättens kansli den 11 januari 2005 har Konungariket Norge ansökt om att få intervenera till stöd för kommissionen och rådet.

18 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara svarandenas rättsakter varigenom Konungariket Norge tillåts att tillämpa strängare koncentrationsgränser för akrylamid än dem som är tillämpliga i Europeiska gemenskapen och som anges i Gemensamma kommitténs beslut nr 59/2004, och ogiltigförklara gemenskapens ståndpunkt avseende detta beslut,

— fastställa att Gemensamma kommitténs gemensamma förklaring av den 26 mars 1999 är rättsstridig och inte tillämplig på sökanden, och

— förplikta svarandena att till sökanden utge ett preliminärt belopp på en euro för den skada som lidits.

19 Kommissionen och rådet har yrkat att förstainstansrätten skall

— avvisa talan, och

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Huruvida talan om ogiltigförklaring kan tas upp till sakprövning

Parternas argument

20 Kommissionen och rådet anser dels att talan inte avser rättakter mot vilka talan kan väckas enligt artikel 230.1 EG, dels att varken sökanden eller dess medlemsföretag berörs direkt och personligen av åtgärderna i fråga. Vidare anser de att talan är preskriberad.

21 Som svar på sökandens argument att den inte skulle ha tillgång till något rättsmedel om förevarande talan avvisades, har kommissionen och rådet uppgett att förstainstansrätten skulle överskrida sin behörighet inom ramen för kontrollen av lagenligheten av gemenskapens rättsakter om villkoren i artikel 230 fjärde stycket EG inte var uppfyllda (domstolens dom av den 1 april 2004 i mål C-263/02 P, kommissionen mot Jégo-Quéré, REG 2004, s. I-3425).

22 Sökanden anser att förstainstansrätten har behörighet att enligt artikel 230 EG pröva lagenligheten av gemenskapens ståndpunkt, vilken antogs i avvaktan på Gemensamma kommitténs beslut.

23 Sökanden har påpekat att gemenskapens ståndpunkt, vilken föreslogs av kommissionen och därefter antogs av rådet och som följer av beslut nr 59/2004, medför definitiva rättsverkningar i förhållande till medlemsstaterna. Till stöd för sitt argument har sökanden åberopat domstolens dom av den 9 augusti 1994 i mål C-327/91, Frankrike mot kommissionen (REG 1994, s. I-3641; svensk specialutgåva, volym 16, s. I-47). I den domen slogs det fast att den rättsakt genom vilken kommissionen avsåg att ingå ett internationellt avtal måste kunna bli föremål för en talan om ogiltigförklaring, eftersom gemenskapsinstitutionernas utövande av sina befogenheter på det internationella området inte kan undandras den domstolskontroll av lagenligheten som föreskrivs i artikel 230 EG. Sökanden har i det avseendet erinrat om att EFTA-domstolen har godtagit att ett beslut av Gemensamma kommittén kan likställas med ett internationellt avtal i förenklad form (EFTA-domstolens dom av den 9 oktober 2002 i mål E-6/01, CIBA Speciality Chemicals Water Treatment Ltd mot Norge, Report of the EFTA Court, s. 281).

24 Vidare har sökanden påpekat att domstolen har funnit att den är behörig att meddela förhandsavgörande avseende tolkningen av EES-avtalet (domstolens dom av den 15 juni 1999 i mål C-321/97, Andersson och Wåkerås-Andersson, REG 1999, s. I-3551). Sökanden har även påpekat att domstolen, i sin dom av den 20 september 1990 i mål C-192/89, Sevince (REG 1990, s. I-3461; svensk

specialutgåva, volym 10, s. I-507), slog fast att den var behörig att meddela förhandsavgörande inte bara rörande de internationella avtal som gemenskapen ingått utan även rörande de beslut som antagits av den genom avtalet inrättade myndighet som har till uppgift att genomföra detsamma.

25 Sökanden har påpekat att den är en juridisk person och har behörighet att väcka talan vid förstainstansrätten. Sökanden anser nämligen att den, i egenskap av europeisk ekonomisk intressesammanslutning etablerad i Belgien, utgör en juridisk person och därför kan föra talan vid domstol. Vidare har medlemsföretagen talerätt och har således rätt att väcka talan om ogiltigförklaring. Sökanden anser följaktligen att den har rätt att väcka talan om ogiltigförklaring enligt artikel 230 fjärde stycket EG, eftersom den träder i medlemsföretagens ställe, vilka själva har rätt att väcka en sådan talan (förstainstansrättens dom av den 6 juli 1995 i de förenade målen T-447/93–T-449/93, AITEC m.fl. mot kommissionen, REG 1995, s. II-1971).

26 Sökanden har vidare uppgett att den inte har tillgång till något annat rättsmedel, eftersom den inte kan väcka talan vid en nationell domstol inom Europeiska unionen. En sådan domstol kan nämligen inte pröva åtgärder som vidtagits av en EFTA-stat. Sökanden har även påpekat att den inte kan väcka talan mot Gemensamma kommitténs beslut vid norsk domstol i syfte att erhålla ett förhandsavgörande, eftersom endast de nationella domstolarna inom Europeiska unionen har denna möjlighet. Även om behörig norsk domstol skulle begära ett rådgivande yttrande i denna fråga från EFTA-domstolen är den domstolen inte behörig att pröva gemenskapens behörighet att delta i Gemensamma kommitténs beslut.

27 Slutligen har sökanden hävdat att en avvisning av talan skulle strida mot sökandens grundläggande rätt till ett verksamt rättsligt skydd, såsom den följer av medlemsstaternas gemensamma konstitutionella tradition och som dessutom är en rätt som föreskrivs i artiklarna 6 och 13 i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna samt i artikel 47 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, vilken proklamerades i Nice den 7 december 2000 (EGT C 364, 2000, s. 1).

Förstainstansrättens bedömning

28 Enligt artikel 114.1 i rättegångsreglerna skall förstainstansrätten, om en part begär det, meddela beslut i fråga om rättegångshinder utan att pröva själva sakfrågan. Enligt artikel 114.3 i rättegångsreglerna skall återstoden av förfarandet avseende frågan om rättegångshinder vara muntligt, om inte rätten bestämmer annat. I förevarande fall anser förstainstansrätten att handlingarna i målet innehåller tillräckliga upplysningar och att det inte finns någon anledning att inleda det muntliga förfarandet.

29 Förstainstansrätten noterar att sökanden inom ramen för förevarande talan angriper tre rättsakter, nämligen kommissionens förslag till gemenskapens ståndpunkt, rådets beslut att fastställa denna ståndpunkt och Gemensamma kommitténs beslut, även om sökandens inlagor såvitt avser sistnämnda beslut är tvetydiga vad gäller huruvida sökanden verkligen avser att angripa beslutet i fråga.

30 Förstainstansrättens behörigheter anges i artikel 225 EG och i artikel 140a EA, såsom närmare preciseras i artikel 51 i domstolens stadga. I enlighet med dessa bestämmelser är förstainstansrätten endast behörig att pröva talan som väcks med stöd av artikel 230 EG eller artikel 146 EA mot gemenskapsinstitutioner och gemenskapsorgan som har inrättats genom fördragen eller genom rättsakter som antagits för att tillämpa dessa.

31 Förstainstansrätten är därför inte behörig att pröva Gemensamma kommitténs beslut, eftersom Gemensamma kommittén inte är en gemenskapsinstitution eller ett gemenskapsorgan.

32 Vad beträffar antagandet av gemenskapens ståndpunkt i förevarande fall påpekar förstainstansrätten att det är resultatet av dels ett förslag till gemenskapens ståndpunkt som kommissionen lämnade till rådet, dels rådets antagande av ståndpunkten.

33 Vad först beträffar kommissionens förslag till gemenskapens ståndpunkt framgår det av fast rättspraxis att preliminära eller enbart förberedande åtgärder inte kan bli föremål för en talan om ogiltigförklaring (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens beslut av den 15 maj 1997 i mål T-175/96, Berthu mot kommissionen, REG 1997, s. II-811, punkterna 19 och 20).

34 I förevarande fall fastställde rådet gemenskapens ståndpunkt avseende Gemensamma kommitténs beslut, på förslag från kommissionen, i enlighet med artikel 1.3 i förordning nr 2894/94. Det förslaget utgör en förberedande rättsakt som inte kan bli föremål för en talan om ogiltigförklaring.

35 Vad därefter beträffar rådets beslut att anta gemenskapens ståndpunkt finner förstainstansrätten att Gemensamma kommitténs beslut inte kan likställas med ett internationellt avtal i den mening som avses i domen i det ovannämnda målet Frankrike mot kommissionen, eftersom det i det fallet var fråga om ett beslut av kommissionen att ingå ett internationellt avtal med Amerikas förenta staters regering, och de omständigheter som föranledde den domen var följaktligen i sig andra än de omständigheter som föreligger i förevarande tvist.

36 Under alla omständigheter anser förstainstansrätten att det inte är nödvändigt att ta ställning till den rättsliga kvalificeringen av Gemensamma kommitténs beslut, eftersom rådets beslutet inte berör sökanden personligen och direkt, och sökanden följaktligen saknar talerätt.

37 Enligt artikel 230 fjärde stycket EG får varje fysisk eller juridisk person väcka talan om ogiltigförklaring av ett beslut som är riktat till honom eller mot ett beslut som, även om det utfärdats i form av ett beslut riktat till en annan person, direkt och personligen berör honom (domstolens dom av den 5 maj 1998 i mål C-403/96 P, Glencore Grain mot kommissionen, REG 1998, s. I-2405, punkt 40, och förstainstansrättens dom av den 25 februari 2003 i mål T-183/00, Strabag Benelux mot rådet, REG 2003, s. II-135, punkt 27).

38 Vad först gäller frågan huruvida sökanden berörs personligen skall det erinras om att en sammanslutning som har bildats för att företräda en kategori rättssubjekts gemensamma intressen inte kan anses personligen berörd av en rättsakt som påverkar nämnda kategori rättssubjekts allmänna intressen när dessa själva inte påverkas personligen (förstainstansrättens beslut av den 11 juli 2000 i mål T-268/99, Fédération nationale d'agriculture biologique des régions de France m.fl. mot rådet, REG 2000, s. II-2893, punkt 44, och av den 2 april 2004 i mål T-231/02, Gonnelli och AIFO mot kommissionen, REG 2004, s. I-1051, punkt 48). Detta gäller även i fråga om en europeisk ekonomisk intressesammanslutning som, i likhet med sökanden, har bildats för att företräda och tillvarata en kategori företags intressen och vars roll följaktligen motsvarar en sammanslutnings roll.

39 I förevarande mål har sökanden inte visat att rådets beslut angår dess medlemsföretag på grund av vissa egenskaper som är utmärkande för dem eller på grund av en faktisk situation som särskiljer dem från alla andra personer (domstolens dom av den 15 juli 1963 i mål 25/62, Plaumann mot kommissionen, REG 1963, s. 197; svensk specialutgåva, volym 1, s. 181). Beslutet kan nämligen endast påverka medlemsföretagen i den mån de tillverkar produkter som innehåller polyakrylamid, vilket gör att beslutet påverkar dem på samma sätt som andra producenter av sådana produkter. Följaktligen påverkar rådets beslut dem endast på grund av en objektiv faktisk situation och inte på grund av någon egenskap som är specifik och utmärkande för dem.

40 Förekomsten av särskilda omständigheter, exempelvis den roll som en sammanslutning har haft inom ramen för ett förfarande som har lett till antagandet av en rättsakt i den mening som avses i artikel 230 EG, kan visserligen motivera att en talan tas upp till sakprövning även om den väcks av en sammanslutning vars medlemmar inte är direkt och personligen berörda av rättsakten, bland annat då dess ställning som förhandlare har påverkats av denna. Så är dock inte fallet när den sammanslutning som är sökande inte har tagit på sig rollen som förhandlare och när lagstiftningen i fråga inte tillerkänner den några rättigheter av processuell art (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens beslut av den 8 juli 1999 i mål T-12/96, Area Cova m.fl. mot rådet och kommissionen, REG 1999, s. II-2301, punkt 73).

41 Det skall påpekas att det inte finns någon bestämmelse som ger sökanden några processuella rättigheter och att sökanden inte har haft någon roll vid utarbetandet av rådets omtvistade beslut. Vidare har det inte visats att sökandens roll som förhandlare, i egenskap av europeisk ekonomisk intressesammanslutning, påverkades av beslutet.

42 Följaktligen berörs sökanden inte personligen av rådets beslut.

43 Vad därefter beträffar frågan huruvida sökanden berörs direkt av de omtvistade rättsakterna framgår det av fast rättspraxis att för att en gemenskapsrättsakt direkt skall beröra en person måste rättsakten direkt inverka på personens rättsliga ställning och dess genomförande måste vara automatiskt och endast följa av gemenskapslagstiftningen, utan att några mellanliggande regler behöver tillämpas (se förstainstansrättens dom av den 12 juli 2001 i de förenade målen T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 och T-225/99, Comafrica och Dole Fresh Fruit Europe mot kommissionen, REG 2001, s. II-1975, punkt 96 och där angiven rättspraxis). Följaktligen berörs sökanden inte direkt i den mening som avses i artikel 230 EG när den påverkas av åtgärder som en medlemsstat har vidtagit med stöd av en gemenskapsbestämmelse (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 18 januari 1979 i de förenade målen 103/78–109/78, Usines de Beaufort m.fl. mot rådet, REG 1979, s. 17, punkterna 21 och 22). När medlemsstaten inte har något eget

utrymme för skönsmässig bedömning upphör dock inte det direkta sambandet mellan gemenskapsrättsakten och sökanden (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 12 januari 1995 i mål T-85/94, Branco mot kommissionen, REG 1995, s. II-45, punkt 27 och där angiven rättspraxis). Vidare har domstolen redan godtagit att det direkta sambandet mellan gemenskapsåtgärden och sökanden i vissa fall inte nödvändigtvis upphör på grund av att en medlemsstat genomför åtgärder som vidtagits med tillämpning av en gemenskapsrättsakt, när rättsakten enbart ger medlemsstaten en befogenhet att vidta sådana åtgärder (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 17 januari 1985 i mål 11/82, Piraiki-Patraiki m.fl. mot kommissionen, REG 1985, s. 207, punkterna 7–9).

44 I förevarande fall består den rättsakt som eventuellt går sökanden emot av de norska åtgärderna, åtgärder som inte hade kunnat antas utan Gemensamma kommitténs beslut.

45 Den rättspraxis som följer av domen i det ovannämnda målet Piraiki-Patraiki m.fl. mot kommissionen är dock endast tillämplig på Gemensamma kommitténs beslut och inte på rådets beslut. Rådet kan nämligen inte anses vara den som beviljade undantaget, utan endast en av dem som deltog i beslutet. Vid tidpunkten för antagandet av rådets beslut förelåg det dessutom verklig osäkerhet i juridiskt hänseende kring antagandet av Gemensamma kommitténs beslut, den mellanliggande rättsakt som kom mellan rådets beslut och de norska åtgärderna, med hänsyn till att det planerade undantaget mycket väl kunde komma att avslås efter omröstning av de avtalsslutande parternas företrädare i kommittén. Vidare hade de norska myndigheterna full frihet att välja huruvida de skulle utnyttja den möjlighet till undantag som beslutet eventuellt skulle erbjuda. Följaktligen har det direkta sambandet mellan rådets beslut och de norska åtgärderna upphört. Sökanden berörs därför inte direkt av rådets beslut.

46 Följaktligen skall talan om ogiltigförklaring avvisas, utan att förstainstansrätten behöver ta ställning till frågan huruvida talan har väckts för sent.

Invändningen om rättsstridighet

Parternas argument

47 Kommissionen och rådet anser att den invändning om rättsstridighet som framställts beträffande 1999 års gemensamma förklaring inte kan prövas, eftersom artikel 241 EG inte är tillämplig på en sådan förklaring och talan i sak skall avvisas.

48 Sökanden anser däremot att invändningen om att 1999 års gemensamma förklaring är rättsstridig kan prövas, eftersom förklaringen kan likställas med ett internationellt avtal i förenklad form, som följer av en rättsakt som antagits av en gemenskapsinstitution och som följaktligen utgör en del av den europeiska rättsordningen.

Förstainstansrättens bedömning

49 Enligt fast rättspraxis utgör det förhållandet att det är möjligt att med stöd av artikel 241 EG åberopa att en åtgärd som utgör den rättsliga grunden för den omtvistade rättsakten är rättsstridig inte en självständig rätt att väcka talan, utan kan endast utövas accessoriskt. Om talan i sak inte kan tas upp till sakprövning medför det således att invändningen om rättsstridighet inte heller kan prövas (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 16 juli 1981 i mål 33/80, Albini mot rådet och kommissionen, REG 1981, s. 2141, punkt 17, och domstolens beslut av den 16 november 2000 i mål C-289/99 P, Schiocchet mot kommissionen, REG 2000, s. I-10279, punkterna 11 och 25).

50 Eftersom yrkandet om ogiltigförklaring inte kan prövas kan invändningen om att 1999 års gemensamma förklaring är rättsstridig inte heller prövas.

Huruvida skadeståndsyrkandet kan prövas

Parternas argument

51 Kommissionen har påpekat att dess åtgärd inte har medfört några rättsverkningar och därför inte kan ha medfört någon skada för sökanden. I samband med en skadeståndstalan måste skadan dessutom preciseras. I förevarande mål har sökanden dock enbart hävdat att den ådragit sig ytterligare kostnader för att anpassa sin märkning och att den förlorat marknadsandelar. Sökanden har följaktligen inte visat att det föreligger någon skada.

52 Rådet anser att skadeståndsyrkandet skall avvisas, eftersom ansökan inte innehåller någon uppgift som kan visa att rådet har agerat rättsstridigt. Vidare har sökanden inte visat skadans art och omfattning eller att det föreligger något orsakssamband mellan rådets agerande och skadan.

53 Sökanden har gjort gällande att kommissionens och rådets agerande, vilket ledde till Gemensamma kommitténs beslut och 1999 års gemensamma förklaring, är rättsstridigt. Sökanden anser att den skada som uppkommit är omedelbar och inte kan avhjälpas, eftersom sökanden tvingades ändra märkningen av polyakrylamid som säljs i Norge, vilket medförde ytterligare kostnader. Eftersom det belopp som skadan uppgår till ännu inte är klart bestämt och slutgiltigt, har sökanden yrkat att

förstainstansrätten skall förplikta svarandena att betala ett preliminärt belopp på en euro, vilket belopp skall höjas under förfarandet (domstolens dom av den 14 maj 1975 i mål 74/74, CNTA mot kommission, REG 1975, s. 533; svensk specialutgåva, volym 2, s. 461). Vidare anser sökanden att den även har lidit ideell skada till följd av det dåliga rykte som klassificeringen av polyakrylamid som innehåller mer än 0,01 procent akrylamid har medfört, vilket orsakat en förlust av marknadsandelar. När det gäller orsakssambandet har sökanden uppgett att skadan uppkommit till följd av Gemensamma kommitténs beslut.

Förstainstansrättens bedömning

54 Enligt artikel 44.1 c i rättegångsreglerna skall ansökan bland annat innehålla uppgifter om föremålet för talan samt en kortfattad framställning av grunderna för denna. En ansökan om ersättning för skada som påstås ha vållats av en gemenskapsinstitution skall, för att uppfylla dessa krav, innehålla uppgifter som gör det möjligt att identifiera det agerande som läggs institutionen till last, skälen till att sökanden anser att det finns ett orsakssamband mellan agerandet och den skada som sökanden säger sig ha lidit samt arten och omfattningen av denna skada (förstainstansrättens dom av den 18 september 1996 i mål T-387/94, Asia Motor France m.fl. mot kommissionen, REG 1996, s. II-961, punkterna 106 och 107, och av den 6 maj 1997 i mål T-195/95, Guérin automobiles mot kommissionen, REG 1997, s. II-679, punkterna 20 och 21). Ett inte närmare angivet skadeståndsyrkande saknar däremot nödvändig precision och skall därför avvisas (domstolens dom av den 2 december 1971 i mål 5/71, Zuckerfabrik Schöppenstedt mot rådet, REG 1971, s. 975, punkt 9, svensk specialutgåva, volym 1, s. 607, och förstainstansrättens dom av den 8 juni 2000 i de förenade målen T-79/96, T-260/97 och T-117/98, Camar och Tico mot kommissionen och rådet, REG 2000, s. II-2193, punkt 181).

55 Även om en sökande inte har beräknat storleken på den skada som denne anser sig ha lidit, kan denne klart ha angett omständigheter som gör det möjligt att bedöma skadans art och omfattning, så att svaranden kan säkerställa sitt försvar. Under sådana omständigheter påverkar inte den omständigheten att ansökan inte innehåller några beräkningar den andra partens rätt till försvar.

56 I förevarande mål skall det påpekas att sökanden inte klart har definierat skadans art och inte heller tydligt har angett huruvida skadans storlek kommer att närmare anges. Sökanden anser nämligen att skadan följer dels av de ytterligare kostnader som orsakats av den ändrade märkningen av produkter som dess medlemsföretag saluför i Norge och av varningarna om att produkter som innehåller akrylamid är farliga, dels av de marknadsandelar som gått förlorade till följd av negativ publicitet rörande de produkter som sökandens medlemsföretag säljer. När det gäller påståendet att marknadsandelar har gått förlorade innehåller ansökan inte någon uppgift rörande definitionen av marknaden. Vidare har värdet och omfattningen av skadan till följd av ändringen av märkningen inte angetts tillräckligt klart och tydligt. Det har nämligen inte gjorts någon som helst beräkning för att fastställa skadans storlek, inte ens ungefärligt. I ansökan anges inte heller på ett tydligt sätt om det är den europeiska ekonomiska intressesammanslutningen eller dess medlemsföretag som har lidit skadan. Sökandens argument utgör följaktligen enbart ett påstående som helt saknar stöd av relevanta bevis som skulle göra det möjligt för förstainstansrätten att bedöma skadans art och omfattning.

57 Med anledning av att det saknas en klar definition av skadans art och en ungefärlig beräkning av skadans storlek skall skadeståndsyrkandet följaktligen avvisas.

Avsaknaden av rättsmedel

58 När det gäller sökandens argument att det saknas rättsmedel påpekar förstainstansrätten att de enda åtgärder som kan gå sökanden eller dess medlemmar emot är de norska myndigheternas åtgärder för att genomföra undantagen avseende

koncentrationsgränserna för akrylamid, vilka följer av Gemensamma kommitténs beslut. Det ankommer således på norska domstolar att säkerställa ett rättsligt skydd för de enskilda mot dessa åtgärder. På gemenskapsnivå gäller dessutom att en avsaknad av rättsmedel inte kan medföra en ändring av det system för rättsmedel och förfaranden som inrättats genom EG-fördraget (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet kommissionen mot Jégo-Quéré).

Interventionsansökan

59 Under dessa omständigheter saknas det anledning för förstainstansrätten att ta ställning till Konungariket Norges ansökan om att få intervenera till stöd för kommissionen och rådet.

Rättegångskostnader

60 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Sökanden har tappat målet och skall därför ersätta kommissionens och rådets rättegångskostnader.

På dessa grunder fattar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (andra avdelningen)

följande beslut:

1) Talan avvisas.

2) Sökanden skall bära sin rättegångskostnad och ersätta kommissionens och rådets rättegångskostnader.

Luxemburg den 22 juli 2005

H. Jung

Justitiesekreterare

J. Pirrung

Ordförande